

Mälardalens Universitet/EST
FOA115, Sports management
PM01

Gasen i botten: Hemligheterna bakom Falkenbergs motorklubbs succé.

En analys av klubbens organisering och det historiska Västkostloppetets innebörd.

Bildkälla: Falkenbergsmk.se

Handledare:

Madelaine Lundberg

Björn Johansson

Robert Blomqvist

Författare:

Michelle Mitrovic

050220

Sammanfattning

Arbetet undersöker Falkenbergs Motorklubbs (FMK) resa från en lokal förening till en framstående aktör inom svensk motorsport, med fokus på hur interna resurser och strategier har bidragit till klubbens framgång trots branschens utmaningar. Syftet är att analysera klubbens historia och framgångsfaktorer för att förstå hur organisering och ideellt engagemang har format en långsiktigt hållbar och välkänd organisation.

För att genomföra arbetet har en kombination av primära och sekundära källor använts. De primära källorna inkluderar en digital intervju med Kajsa Gustafsson, kanslist på FMK, samt klubbens jubileumsskrift, medan sekundära källor utgörs av digitala artiklar och uppsatser från bland annat Aftonbladet. Den digitala intervjun, genomförd via e-post med en fast lista av frågor, möjliggjorde detaljerade citat och transkriptioner som återfinns i bilagor och i analysen. Jubileumsskriften och klubbens hemsida har använts frekvent på grund av begränsad tillgång till annan information om FMK.

Slutsatsen visar att FMK:s medlemsägda struktur och långsiktiga investeringar har skapat ekonomisk och organisatorisk stabilitet, samtidigt som en stark ideell kultur har varit avgörande för verksamheten. Klubben har framgångsrikt byggt immateriella resurser som ett starkt varumärke och ett gott rykte genom evenemang som Västkostloppet. Ideellt engagemang, där medlemmarna involveras i beslut och erkänns för sina insatser, har förstärkt känslan av delaktighet och lojalitet. Arbetet lyfter fram FMK som ett exempel på hur en mindre ideell förening kan utnyttja interna resurser för att skapa långsiktiga konkurrensfördelar, vilket erbjuder lärdomar för andra föreningar inom liknande verksamhetsområden.

Innehållsförteckning

1. Inledning.....	3
1.1 Problembakgrund.....	3
1.2 Problemprecisering.....	3
1.3 Syfte.....	4
1.4 Avgränsningar.....	4
1.6 Målgrupp.....	5
2. Falkenbergs Motorklubb.....	6
3. Teorikoppling.....	8
3.1 Resursbaserad Teori (RBV).....	8
3.2 Schougs teori om ideellt engagemang.....	9
4.1 Falkenbergs Motorbana.....	11
4.2 Ideellt engagemang.....	11
4.3 Väst kustloppet.....	12
5. Analys.....	15
6. Slutsats.....	18
Källförteckning.....	19
Bilagor.....	20

1. Inledning

Svenskarna sviker motorsporten, skriver Aftonbladet. (2004) I perioder har publiksiffrorna dalat och 2019 gick STCC i konkurs. (Nilsson 2019) Trots dessa utmaningar inom motorsporten finns det exempel på föreningar som framgångsrikt har navigerat genom motgångar och skapat varaktiga avtryck. Falkenbergs Motorklubb (FMK) är en sådan förening, vars resa speglar både passionen och utmaningarna som präglat svensk motorsport. FMKs framgångar går hand i hand med utvecklingen av Västkostloppet, numera ett av svensk racings största varumärken. Hur kan en liten lokal förening utvecklas till en välkänd och drivande kraft i en bransch med begränsade resurser och hög konkurrens?

Genom att utforska FMKs historia och analysera strategierna bakom framgången, syftar detta arbete till att inte bara dokumentera klubbens resa utan att även lyfta fram lärdomar för andra ideella föreningar som verkar inom liknande förutsättningar. FMKs resa belyser potentialen hos starkt lokalt engagemang och visar hur vilja och drömmar kan skapa långsiktiga resultat.

1.1 Problembakgrund

Falkenbergs Motorklubb (FMK) har under många år varit en central aktör inom svensk motorsport, särskilt till följd av Västkostloppet som framtogs i syfte att skapa en stor tävling i Västsverige. (Karlsson, Larsson 2004) Framgången för både klubben och tävlingen kan väcka frågor om hur ideellt drivna idrottsorganisationer ska lyckas med att driva hållbar utveckling, organisera evenemang och stärka engagemang. I en allt mer kommersialiserad idrottsmiljö, där resurser inom ideella föreningar ofta är begränsade, är det relevant att undersöka vilka faktorer som bidragit till FMKs framgång. Samtidigt är det intressant att analysera Västkostloppets betydelse som en historisk och välkänd tävling, samt hur eller om det stärker klubbens varumärke och resurser.

1.2 Problemprecisering

För att rama in studien har dessa frågeställningar framställts:

- Vad kännetecknar Falkenbergs Motorklubbs organisation och struktur?
- Hur bidrar ideellt engagemang till klubbens och Västkostloppets utveckling?

- Vilka lärdomar kan dras från Falkenbergs Motorklubb som kan appliceras på andra idrottsföreningar?

1.3 Syfte

Syftet med detta arbete är att belysa FMKs resa från att vara en liten lokal förening till att bli en välkänd och drivande aktör inom svensk motorsport. Genom att analysera klubbens historia och utforska de faktorer som ligger bakom framgången, undersöks hur organisering och ideellt engagemang har bidragit till att forma den numera välkända lilla klubben. Arbetet syftar även till att förstå hur FMK, genom Västkostloppet, har lyckats skapa ett starkt varumärke och långsiktiga relationer inom motorsportvärlden. Sammanfattningsvis avser arbetet att synliggöra hur en mindre ideell förening kan etablera sig som en framstående aktör och övervinna begränsningar. Detta för att i slutändan framhäva lärdomar för andra idrottsföreningar som verkar i liknande omständigheter.

1.4 Avgränsningar

Detta arbete kommer att fokusera på Falkenbergs Motorklubbs organisation och arrangemang, och har framställts genom kvalitativa metoder och källor. En digital intervju utfördes för att ge djupgående insikter i föreningen. Arbetet har valt att framhäva en generaliserad bild av FMK, därav förekommer ingen djupare analys av ekonomiska eller tekniska aspekter. Detta för att arbetet ska hållas inom ramen av syftet. Syftet med arbetet är att undersöka organisation, ideellt engagemang och västkustloppet och därav är dessa de tematiska avgränsningarna. Arbetet har valt att framställa frågeställningar för att enklare hålla sig till dessa tematiska avgränsningar.

De geografiska avgränsningarna sträcker sig från Falkenberg till ett förenklat "motorsportsverige." Den tidsmässiga avgränsningen är bred och sträcker sig från klubbens uppkomst 1929 till nutid.

1.5 Metod

Majoriteten av källorna som använts i arbetet är digitala. Arbetet har fokuserat på att balansera primär- och sekundärkällor. De primära källorna består av en digital intervju med en kanslist från FMK och även klubbens egna jubileumsskrift. De sekundära källorna består av uppsatser och digitala artiklar ur bland annat Aftonbladet. Att hitta information om Falkenbergs Motorklubb

har varit svårt och därav förekommer jubileumsskriften av Karlsson och Larsson och FMKs hemsida som källa upprepade gånger. Den digitala intervjun utfördes som en strukturerad intervju, där respondenten fick en fastställd lista med frågor. Frågor och svar finns transkriberade i Bilaga 1 och respondentens svar förekommer genom hela arbetet. Respondenten i fråga är Kajsa Gustafsson, kanslist från FMK. Gustafsson hörde av sig och erbjöd sig svara på frågor. Hon blev informerad om att hon kunde få vara anonym i arbetet. Respondenten har informerats om att hennes arbetsroll kommer att publiceras. Intervjun genomfördes över mail vilket gjorde det enkelt att citera i arbetet. Respondenten blev informerad om syftet med intervjun och garanterad återkoppling när detta arbete var slutfört.

1.6 Målgrupp

Detta arbete riktar sig främst till Falkenbergs Motorklubb själva, för djupare insikt om den egna organisationen. Även andra föreningar, däribland främst motorklubbar, kan finna intresse i arbetet i fråga om utveckling och djupare förståelse för framgångsfaktorer.

2. Falkenbergs Motorklubb

2.1 Presentation

Falkenbergs Motorklubb är en motorsportförening belägen i Ljungby strax utanför Falkenberg. Klubben äger Falkenbergs motorbana där de arrangerar ett flertal tävlingar och event under året. Intill motorbanan har klubben även en gokartbana där de bedriver ungdomsverksamhet. FMK är, via Svenska Bilsportförbundet (SBF) och Svenska motorcykelförbundet (SVEMO), delaktiga i Svenska Riksidrottsförbundet. Klubben har cirka 900 medlemmar. Väst kustloppet och Falkenberg Classic är de mest välkända och populära arrangemangen som klubben organiserar. (FMK, 2012)

2.2 Historia

Klubben bildades på café Göta i Falkenberg den 14:e mars 1929 av en grupp motorentusiaster. Initiativet till klubbens bildande skedde under en period av växande intresse för motorsport i Sverige. De flesta av grundarna var själva aktiva förare vilket också lade grunden till klubbens inriktning och tidiga aktiviteter. (Karlsson, Larsson 2004 s.6)

Klubben har sedan start varit en ideell förening, vilket har präglat dess historiska utveckling. Ett tidigt exempel på detta är jordbanan vid Vinbergs Hed som var klubbens första permanenta anläggning. Alla byggnationer som klubben drivit har byggts av frivilliga krafter och klubbens grund innefattar ideellt arbete. (Karlsson, Larsson 2004 s.6)

År 1950 presenterade några av klubbens grundare, däribland Valdemar Glans och Oscar Berg, idén om att organisera en stor motortävling i Västsverige. Idén kom att bli till som Väst kustloppet, vilket idag är en av Sveriges mest framstående motortävlingar. Genom åren har tävlingen etablerat sig som ett av racings mest ikoniska varumärken, vilket understryker klubbens betydelse för svensk motorsport. Innan banan i Ljungby invigdes 1967 hölls Väst kustloppet på allmänna vägar i Skrea, som senare kom att bli benämnt "Skreabanen."

Sammanfattningsvis är klubbens historia ett exempel på hur en lokal förening kan spela en avgörande roll för sportens utveckling i landet. (Karlsson, Larsson 2004 s.15)

2.3 Mål och visioner

FMKs vision är att bli en av Sveriges ledande motorsportföreningar genom arrangemanget av högklassiga motortävlingar, moderna träningsmöjligheter och allmännyttig verksamhet som förarutbildningar och liknande. En central del i FMK:s arbete är medlemsvården och ett stort fokus läggs på ungdomsverksamhet. Även funktionärsverksamheten är en viktig del i FMK:s arbete där fokus ligger på utbildningar, aktiviteter och demokrati. Styrelsen lägger vikt i tydliga ansvarsområden för varje medlem och kontinuerlig uppföljning av ekonomin.

Motorbanan är en av föreningens största tillgångar och målsättningen är att vidareutveckla anläggningen med modern teknik och förbättrad infrastruktur. Föreningen hoppas kunna förvärva angränsande mark för att stärka banans roll som tävlings- och utbildningsplats. (FMK, 2012)

3. Teorikoppling

3.1 Resursbaserad Teori (RBV)

Resursbaserad teori (RBV) är en strategi som betonar att företags konkurrensfördelar inte enbart kommer från externa faktorer såsom marknadsförhållanden, utan istället från interna resurser. Wernerfelt, Prahalad, Hamel och Barney är några av de som bidragit till utvecklingen av denna teori. Vad RBV vill framföra är att företag borde fokusera på sina egna resurser istället för externa faktorer för att skapa konkurrensfördelar. Teorin menar att företag bör använda befintliga resurser på nya sätt för att utnyttja nya möjligheter. Det finns två typer av resurser inom RBV;

- Materiella tillgångar (tangible)
- Immateriella tillgångar. (intangible)

Till materiella tillgångar räknas fysiska tillgångar som mark, byggnader, maskiner och kapital. Dessa tillgångar kan köpas på marknaden och ger därför inga långsiktiga konkurrensfördelar eftersom konkurrenter kan införskaffa samma resurser. Till immateriella tillgångar hör varumärkesrykte, intellektuell egendom och kundrelationer. Dessa resurser är ofta svårare att införskaffa och är därav oftast källan till långsiktiga konkurrensfördelar. (Jurevicius 2023)

Vidare inom RBV finns två grundläggande antaganden om resurser. De måste vara heterogena (heterogeneous) och immobila (immobile) för att ge en långsiktig konkurrensfördel. Heterogena resurser skiljer sig åt mellan olika företag, de är resurser såsom kompetens, teknologier och varumärken. Att resurserna är immobila betyder att de inte är lätta att flytta mellan företag. Resurser som varumärkesrykte och kunskap är oftast immobila och kan inte lätt kopieras av konkurrenter. (Utami, Alamanos 2023)

Slutligen använder RBV VRIO-figuren för att säkerställa att en resurs ger långsiktiga konkurrensfördelar. VRIO består av fyra frågor;

- Är resursen *värdefull*? (valuable)
- Är resursen *sällsynt*? (rare)
- Är resursen *svår att imitera*? (imitability)
- Är företaget *organiserat* för att nyttja resursen? (organization)

Värdefulla resurser är resurser som hjälper företag att skapa högre kundvärde. En sällsynt resurs är en fördel, när många företag har samma resurs leder det till konkurrensparitet. För att en resurs ska ge en långsiktig fördel måste den vara för att efterlikna eller ersätta. Sist men inte minst måste företaget vara organiserat för att nyttja resursen effektivt, om det inte är det kan inte ens en värdefull, sällsynt och svårimiterad resurs ge en konkurrensfördel.

Sammanfattningsvis fokuserar RBV på hur företagets interna resurser ska skapa konkurrensfördelar. För att resurserna ska ge långsiktiga fördelar måste svaret på VRIO-frågorna vara ja. (Utami, Alamanos 2023)

3.2 Schougs teori om ideellt engagemang

Aron Schougs teori om hur man engagerar ideella handlar om att förstå vad som driver människor till ideellt engagemang. Teorin omfattar centrala faktorer som är ämnade att förklara hur ideella arbetare motiveras. Enligt Schoug finns det fyra förklaringar för vad som främjar alternativt motverkar ideellas engagemang.

1. Livspussel

Det största hindret för ideellt engagemang beror ofta på tidsbrist till följd av andra åtaganden som familj, jobb och fritid. Medlemmar som har svårt att finna plats i schemat för föreningsarbete måste få stöd i hur föreningen ska bli en del av deras redan hektiska vardag. Detta kan ges i form av flexibla arbetstillfällen eller förenklade möten bland annat.

2. Engagemang

Att engagera sig ideellt kräver en stark personlig koppling och motivationen drivs av att arbeta med saker som personen i fråga brinner för. Ledarskapet kan främja detta genom att ge medlemmarna möjlighet att välja de frågor som de vill arbeta med.

3. Gruppdynamik

Social gemenskap är en av de främsta drivkrafterna i föreningsarbete. God gruppdynamik skapar trygghet och motivation. Det ligger då hos ledarskapet att skapa en positiv och inkluderande gruppmiljö och säkerhetsställa att alla känner sig välkomna och delaktiga.

4. Maktstruktur

Inflytande i beslutsfattande är en nyckelfaktor i att medlemmarna känner att deras engagemang är meningsfullt. När medlemmarna känner att deras åsikter tas i åtanke och har ett inflytande på föreningen ökar deras engagemang. (Schoug 2020)

4. Empiri

4.1 Falkenbergs Motorbana

1967 bildades i samband med byggnationen av banan i Ljungby, ett bolag. Aktieägarna i bolaget var nyckelmedlemmar i FMK. Men efter några svåra år på 80-talet togs beslutet att sälja hela anläggningen. När banan sedan köptes upp av ett annat företag bildades Falkenbergs Motorbana AB och FMK fick hyra anläggningen. 1993 gick moderbolaget till motorbanan i konkurs och satte klubben i en mycket svår position. Motorbanan köptes dock upp av kommunen, klubben fick då nyttja anläggningen igen. Klubben fick också veta att de i framtiden fanns möjlighet för dem att köpa upp anläggningen vilket inte bara innebar en möjlighet till tryggare framtid, men också blev ett mål att jobba för. (Karlsson, Larsson 2004 s.42)

Nyårsafton 2001 blev klubben ägare till motorbanan, under föreningens 72:a levnadsår. Klubben talade själva för att de gick "emot strömmen", medan andra klubbar såg till att sälja sina anläggningar till aktiebolag, valde FMK istället att köpa upp sin. (Karlsson, Larsson 2004 s.43)

"Vi har inga krav från aktieägare att vara vinstgenererande, då medlemmarna är ägare. Allt överskott går tillbaka in i anläggningen. Vi får ofta beröm för hur välvårdat här är... Vi har alltid en tanke bakom investeringar... Vi arbetar just nu mycket på att Parasporten ska kunna utnyttja vårt område." Skriver Kajsa Gustafsson, Kanslist FMK. (Personlig kommunikation, 20/11-2024)

4.2 Ideellt engagemang

Falkenbergs Motorklubb har inte bara en stor mängd engagerade ideella arbetare, men även en ordförande som arbetar nästan heltid, helt ideellt. (Personlig kommunikation, 20/11-2024)

Kraven på säkerhet är extremt höga inom motorsporten och därför innehar alla funktionärer licenser för sina poster, flaggposteringar, sektionschefer, säkerhetschef, depåchef, tävlingsledare, läkare m.m. Racing-arrangemang på Falkenbergs Motorbana kräver ungefär 100 funktionärer för att klara kraven som ställs på en större tävling. Nästan alla dessa funktionärer är positions-utbildade medlemmar. När en större publik väntas dubblas funktionärentalet, då behövs också entrépersonal, parkeringsvakter, ordningsvakter, städpersonal med mera. Ett stort arrangemang på motorbanan kräver cirka 225 funktionärer. (Karlsson, Larsson 2004 s.45)

I mail-intervjun med Kajsa Gustafsson, Kanslist FMK (Se Bilaga 1) svarar hon på frågor om det ideella engagemanget i klubben. Hon berättar att klubben ser till att delegera ansvar, även om det i sista hand är ordförande som är ansvarig. Hon noterar att funktionärer som trivs vill göra sitt yttersta och berättar att klubben därför, i den mån de kan, försöker belöna med reseersättning och små överraskningar, gåvor som jackor med mera, quizkvällar, och självfallet får alla frukost, lunch m.m. de dagarna de är där och jobbar. "Alla förtjänar att synas och höras, allas åsikter tas i beaktande." skriver hon. Styrelsen stöttar alltid funktionärer till 100%, det vill säga om någon blir illa bemött av tävlande eller publik. Klubben utmärker sig med att inte söka upp folk, istället kommer personer till klubben och frågar om att få bli funktionärer. De håller även sina medlemsavgifter låga, speciellt för juniorer. (Personlig kommunikation, 20/11-2024)

Priset för medlemskap i FMK:

Vuxna (från 18 år): 300 kr/år

Juniorer: 50 kr/år.

Familjemedlemskap: 500 kr/år

(FMK, 2024)

4.3 Västkustloppet

"Förslaget verkade ju hämtat från drömmarnas land. Bland mycket saknades ju en motorbana, en av grundförutsättningarna för att starta en stor tävling." (Karlsson, Larsson 2004 s.15) Det var "den omöjliga drömmen." Men på 1950-talet hakade flera nya medlemmar på och åtog sig stora uppdrag för att sätta planerna i verket. Ryktet om planerna för den stora tävlingen i Västsverige spred sig som löpeld i och det var inte svårt för klubben att rekrytera ännu fler nya medlemmar och funktionärer. (Karlsson, Larsson 2004 s.20)

Planerna gick i verket och sommaren 1952 gick Västkustloppet av stolpen för första gången, på Skreabanen. Publikciffran på premiären var hela 22000 personer, året därpå 25000. (Karlsson, Larsson 2004 s.22)

1965 ansågs Skrea som "Västsveriges Mekka" för racing, och det var många som saknade det uteblivna Västkustloppet det året. Skreabanen fanns inte längre kvar, eftersom vägarna skulle byggas om. Det var då klubben bestämde sig för att hitta en långvarig lösning och banan i Ljungby ritades upp. Banan stod klar 1967, efter endast 4 månader. "Det var många som inte

trodde sina ögon... Skattemyndigheten i Halland trodde heller inte att det var frivilliga krafter som på fritiden byggde i en så rasande fart.” (Karlsson, Larsson 2004 s.29)

Publiksiffror:

1970: 12000	1973: 8000
1971: 6000	1974: 4000
1972: 8000	1975: 4300

Det var publikkris, inte bara på Falkenbergs Motorbana, utan över hela motorsportssverige i mitten av 70-talet. Men klubben satsade, 1976 välkomnade man premiären av både SM och nya Camaro Cup till Västkostloppet. Samtidigt fanns det gott om andra aktiviteter på banan under dagarna, bland annat musik och dans. Det året var man uppe i 13000 besökare. Men siffrorna kom att sjunka igen året efter och fortsättningsvis under 80-talet. Västkostloppet fick i snitt 6000 besökare om året, men det bör noteras att andra tävlingar runt om i Sverige snittade på mindre än hälften. (Karlsson, Larsson 2004 s.32)

Falkenbergsföraren Per-Gunnar Andersson var med och grundade STCC 1996, något som kom att drastiskt öka publiksiffrorna flera år därefter. STCC var sedan start succé och rubricerade Västkostloppet i många år. Publiksnittet blev under 90 talet runt 20000. (Karlsson, Larsson 2004 s.33) STCC var och är den främsta klassen i Svensk racing. (STCC 2024)

FMK har genom historien varit trendstartare och arrangerat tävlingar i allt från Formel K, Formel 3, STCC, TCR och Camaro Cup (nu V8TC.) (Karlsson, Larsson 2004 s.37) “För oss är det viktigt att kunna säkra ett dragplåster till Västkostloppet som är ett av våra största evenemang under året...” säger ordförande Ronny Andersson i en artikel 2024. “För våra deltagare är Västkostloppet sommarens racinghöjdpunkt. Det är en bana som alla trivs på.” säger Anders Conradzon, direktör för V8TC. (V8 Thunder Cars 2024)

Planeringen av Västkostloppet pågår hela tiden, redan innan årets tävling planeras det för året därpå. “Västkostloppet är en gammal tävling som är mycket välkänd. Vi anser nog dock att det är människorna här som gör att det blir bra. Vi har otroligt många funktionärer, ibland så många att vi inte riktigt vet var vi ska göra av alla.” Skriver Kajsa Gustafsson. (Personlig kommunikation, 20/11-2024)

Innan pandemin snittade Väst kustloppet en publiksiffra på 10000, men efter pandemin är snittet 5000. (Personlig kommunikation, 20/11-2024) Men en ny satsning träder in 2025, klubben har bjudit in till GT-open, en tävling för GT-bilar. "Ett pilotprojekt som vi hoppas ska kunna leda vidare till att denna biltyp på nytt etableras i svensk och skandinavisk racing." Skriver klubben. (FMK, 2024)

5. Analys

FMK framstår som ett framgångsrikt exempel på hur en organisation kan använda interna resurser och ideellt engagemang för att skapa långsiktiga konkurrensfördelar. Genom att tillämpa Resursbaserad teori (RBV) och Schougs teori om ideellt engagemang blir det möjligt att analysera och förstå hur FMKs organisation och verksamhet har kunnat nå framgång och upprätthålla sin position som en av Sveriges ledande motorklubbar.

RBV betonar att företaget eller organisationens konkurrensfördelar främst kommer från interna resurser snarare än externa faktorer. FMK är ett tydligt exempel på hur denna teori fungerar i praktiken. Klubben har genom sin historia visat hur de kan utnyttja resurser - materiella, immateriella, heterogena och immobila - för att skapa konkurrenskraft. En av de centrala idéerna inom RBV är att immateriella resurser ofta är de mest värdefulla och svårimiterade, vilket gör dem till en källa för långsiktiga konkurrensfördelar. FMK:s immateriella resurser är omfattande och inkluderar varumärkesrykte, traditioner och stark ideell kultur. Klubben har under sin långa historia byggt upp ett starkt rykte som arrangör av högkvalitativa arrangemang, däribland Västkostloppet. Detta rykte har blivit en viktig del av klubbens identitet och är något som konkurrenter inte enkelt kan efterlikna.

RBV gör en tydlig distinktion mellan materiella och immateriella resurser, där de förstnämnda ofta är mindre värdefulla i längden eftersom de kan köpas eller kopieras av konkurrenter. FMKs materiella resurser inkluderar motorbanan och dess infrastruktur. Även om motorbanan är en central del av klubbens verksamhet, är det sättet som FMK hanterar och underhåller denna tillgång som gör den till en del av klubbens konkurrensfördel. Genom att äga banan sedan 2001 har klubben kunnat investera i dess utveckling och anpassa den till både tävlingar och nya möjligheter, såsom Parasportens användning av området.

Enligt RBV är heterogenitet och immobilitet viktiga faktorer för att skapa konkurrensfördelar. FMKs organisation och struktur skiljer sig från många andra motorklubbar genom sin medlemsägda modell, där allt överskott återinvesteras i verksamheten. Denna modell är inte bara unik (heterogen) utan också svår att kopiera (immobil) eftersom att den är rotad i klubbens kultur och historia. Dessutom är klubbens stora nätverk av ideella funktionärer en unik tillgång. Dessa

funktionärer är inte bara engagerade utan även också utbildade och licensierade för sina roller, vilket gör dem till en resurs som konkurrenter har svårt att matcha.

RBVs VRIO-analys (värde, sällsynthet, svårighet att imitera, organisation) kan appliceras på FMKs resurser för att förstå hur klubben skapar konkurrensfördelar.

Värde: Klubbens resurser, såsom deras ideella kultur och välskötta anläggning, bidrar direkt till att skapa värde för medlemmar, funktionärer, deltagare och publik.

Sällsynthet: FMKs ideella engagemang och struktur är sällsynt i motorsportvärlden, där många klubbar är beroende av anställda snarare än volontärer.

Svårighet att imitera: Klubbens interna kultur och relationer mellan medlemmar är svåra att kopiera eftersom de byggts upp under decennier.

Organisation: FMK är organiserat för att utnyttja sina resurser maximalt genom delegering av ansvar, utbildning av funktionärer och långsiktig planering.

Aron Schougs teori om ideellt engagemang identifierar fyra centrala faktorer – livspussel, engagemang, gruppdynamik och maktstruktur – som påverkar hur människor väljer att engagera sig ideellt. FMK exemplifierar hur dessa faktorer kan användas för att skapa en stark och hållbar organisation.

Schoug betonar att tidsbrist är ett av de största hindren för ideellt engagemang. FMK adresserar detta genom att inte söka upp människor, utan istället vänta på människor som vill bli funktionärer och som på så sätt har funnit tid över för att engagera sig i klubben.

Enligt Schoug kräver ideellt engagemang en personlig koppling till organisationens syfte. FMK säkerställer detta genom att skapa en känsla av delaktighet och mening för sina medlemmar.

Funktionärer får välja roller som de är intresserade av, och deras insatser erkänns med belöningar som jackor, quizkvällar och gemensamma måltider. Detta stärker den personliga motivationen och gör att funktionärer känner sig värdefulla.

Schoug identifierar social gemenskap som en av de starkaste drivkrafterna för ideellt engagemang. FMK arbetar med detta genom att belöna och stödja funktionärer, samt skapa utrymme för sociala aktiviteter. På så vis bygger klubben en stark gemenskap som uppmuntrar till fortsatt deltagande.

Schoug menar att inflytande över beslutsfattande är en nyckelfaktor för att skapa engagemang. FMK involverar sina medlemmar i beslutsprocesser och värdesätter deras åsikter. Denna möjlighet är större tack vare faktumet att motorbanan ägs av klubbens medlemmar och att klubben då själva får styra över investeringar. Detta gör att medlemmar känner sig hörda och motiverade att bidra till klubbens utveckling.

Västkustloppet är ett av FMKs mest framstående evenemang och visar hur klubbens strategi och ideella engagemang samverkar för att skapa framgång. Med hjälp av en stor mängd ideella funktionärer kan klubben genomföra ett evenemang av hög kvalitet. Funktionärernas utbildning och kompetens bidrar till att säkerställa säkerheten och professionaliteten under tävlingarna, vilket i sin tur stärker klubbens rykte och lockar deltagare och publik.

Västkustloppets framgång är också ett resultat av klubbens förmåga att kombinera tradition och innovation. Genom att bevara loppets historia samtidigt som de introducerar nya initiativ, såsom GT-open 2025, visar FMK hur de kan utnyttja sina resurser för att möta både nuvarande och framtida behov.

Falkenbergs Motorklubb är ett framstående exempel på hur interna resurser och ideellt engagemang kan användas för att skapa långsiktiga konkurrensfördelar. Genom att koppla RBV och Schougs teori till klubbens arbete framträder en tydlig bild av hur immateriella resurser, såsom ideella funktionärer och en stark ideell kultur, kan vara avgörande för att bygga en framgångsrik och hållbar organisation. FMKs arbete med Västkustloppet och andra initiativ visar också att framgång inte bara handlar om att utnyttja befintliga resurser utan också om att kontinuerligt investera i framtida utveckling.

6. Slutsats

Falkenbergs Motorklubbs organisation kännetecknas av sin medlemsägda struktur, där allt överskott återinvesteras i verksamheten. Detta skapar en stark känsla av delaktighet och långsiktig stabilitet. Ägandet av motorbanan sedan 2001 har stärkt klubbens resurser och möjliggjort anpassningar till nya behov, såsom Parasport. Genom att kombinera ideellt engagemang med en välorganiserad struktur, där funktionärer utbildas och licensieras, säkerställer FMK hög professionalism och effektivitet.

Ideellt engagemang är avgörande för FMKs framgång, särskilt för arrangemang som Västkostloppet. Klubben attraherar personer som har tid och motivation att bidra, och stärker deras engagemang genom erkännande och social gemenskap. Möjligheten för medlemmar att påverka beslut genom den medlemsägda modellen förstärker känslan av ansvar och lojalitet. Detta bidrar till att evenemang som Västkostloppet håller hög kvalitet, vilket stärker klubbens rykte och attraherar publik och tävlande.

Andra föreningar kan inspireras av FMKs strategi att kombinera stark ideell kultur med långsiktiga investeringar i immateriella och materiella resurser. Genom att bygga gemenskap, ge inflytande till medlemmar och satsa på unika tillgångar kan även små föreningar skapa konkurrensfördelar och uppnå hållbar framgång.

Källförteckning

FMK (2024) *Falkenbergs Motorklubb*. Hämtad 20/11-2024. <https://falkenbergsmk.se/>

Jurevicius, O. . Strategic Management Insight.(24/10-2023) *Resource based view*.<https://strategicmanagementinsight.com/tools/resource-based-view/>

Karlsson, O. Larsson, E. (2004) *Jubileumsskrift Falkenbergs Mk 75-år 1929-2004*. Fototryck i Halmstad AB.

Lundin, D. (2004) *Störst i Sverige: STCC*. Aftonbladet. Uppdaterad: 08/03-2011. Hämtad: 25/11-2024. <https://www.aftonbladet.se/sportbladet/a/P34xAp/storst-i-sverige-stcc>

Nilsson, T. (2019) *Ring Knutstorp-basen: "Svensk Motorsport har fått en liten nytändning"* Helsingborgs Dagblad. Uppdaterad: 1/5-2019. Hämtad: 25/11-2024
<https://www.hd.se/2019-05-02/ring-knutstorp-basen-svensk-motorsport-har-fatt-en-liten-nytandning>

Schoug, A. (2021) *Så stärker din förening det ideella engagemanget*. Centrum för idrottsforskning.
<https://www.idrottsforskning.se/sa-starker-din-forening-det-ideella-engagemanget/>

STCC (2024) *Vad är STCC?* Hämtad 25/11-2024. <https://www.stcc.se/vad-r-stcc>

Utami, H.& Alamanos, E. (2023) *Resource-Based Theory: A review*.
<https://open.ncl.ac.uk/theories/4/resource-based-theory/>

ISBN: 9781739604400

V8TC (2024) *Tre år till för V8TC och VästkuStloppet*. Uppdaterad: 9/7-2024. Hämtad 25/11-2024. <https://v8thundercars.com/tre-ar-till-for-v8tc-och-vastkustloppet/>

Bilagor

Bilaga 1

Frågor till FMK och svar från Kajsa Gustafsson, Kanslist FMK

Snittpublik på västkustloppet varje år?

Innan pandemin ca 10000. Efter pandemin ca 5000.

Hur mycket tid spenderar ni på att planera och organisera inför västkustloppet?

Otroligt mycket tid. Det pågår konstant. Redan innan tävlingen sker så planerar vi för året därpå.

Enligt min analys har jag framhävt Västkustloppet som det eran succé bygger på, vad anser ni själva? Västkustloppet är en gammal tävling som är mycket välkänd. Vi anser nog dock att det är människorna här som gör att det blir bra. Vi har otroligt många funktionärer, ibland så många att vi inte riktigt vet var vi ska göra av alla. Varje tävling har ett eget organisationsmöte där vi går igenom vad som ska göras och vad som redan är klart. Ofta dyker runt 40 funktionärer upp.

Falkenberg Classic är nog nästan större sett till antal startande.

Beskriv engagemanget i klubben, det finns många teorier kring hur man motiverar ideella arbetare, vad är det som driver era? Vi engagerar många. Delegerar ansvar även om det i sista hand är ordförande som är ansvarig. Vi vill att folk ska trivas, då vill funktionärer göra sitt yttersta.

Vi försöker i den mån vi kan belöna med reseersättning och små överraskningar. Kan vara gåvor såsom jackor mm. Kan också vara kvällar med quiz osv.

Alla förtjänar att synas och höras, allas åsikter tas i beaktande. Vi har en styrelse som stöttar funktionärer till 100%. Blir någon illa bemött av tävlande eller publik så backas alltid funktionär upp. Vi söker aldrig upp folk, de kommer till oss och frågar om de får bli funktionärer. Det ska också tilläggas att vi har en ordförande utöver det vanliga, han jobbar i stort sett heltid - helt ideellt.

Finns det något som särskiljer er från andra idrottsföreningar? Så som fotbollsklubbar och innebandy mm.? Jag studerar just nu olika idrottsföreningar och det är alltid samma frågor som kommer upp, hur stärker man ideellt engagemang och ökar intäkter? Vad, inom just detta ämne, särskiljer er från andra? Jag tror att vi utmärker oss på samma sätt som jag svarade i föregående fråga. Alla får frukost, lunch, mm de dagar de är här och jobbar. Vill man ha något speciellt är det bara att hämta i kiosken.

Vad anser ni själva särskiljer er från andra motorklubbar? Är det eran föreningsägda motorbana? Eller är det, likt jag noterat, ert otroliga engagemang som spelar en viktig del i motorsport-sverige? Vi har inga krav från aktieägare att vara vinstgenererande, då medlemmarna är ägare. Allt överskott går tillbaka in i anläggningen. Vi får ofta beröm för hur

välvärdat här är. Vi har mycket låga medlemsavgifter för våra medlemmar, speciellt för våra juniorer. Vi har alltid en tanke bakom investeringar, kan detta uppskattas av medlemmar och besökare? Vi försöker engagera oss även utanför SBF och Svemo, vi arbetar just nu mycket på att Parasporten ska kunna utnyttja vårt område.

Hur många medlemmar har ni?

Cirka 900.